

14:31 | 12.02.2024 התרעות פיקוד העורף

עסקים

החשש להורדת דירוג האשראי של ישראל: כך זה ישפיע לנו חזק על הכיס

לפי פרסומים, סוכנות דירוג האשראי הבינלאומית מודי'ס צפויה לפרסם מחר בלילה את החלטתה האם להוריד את דירוג האשראי של מדינת ישראל. כיצד זה ישפיע על כל אחד מאיתנו

8 ...

מתן וסרמן

08/02/2024 13:44

מפגן מחאה נגד בצלאל סמוטריץ' בכנס הכלכלה, צילום: מתן וסרמן

למה לקרוא כשאפשר להאזין? לחצו כאן לשמוע

1.0x

00:00

07:56

סוכנות דירוג האשראי הבינלאומית מודי'ס צפויה ככל הנראה לפרסם מחר בלילה את החלטתה אם להוריד את דירוג האשראי של מדינת ישראל. למה זה מעניין ומה זה אומר? ואיך זה ישפיע על כל אחד מאיתנו?

פרופסור יוסי שפיגל, הפקולטה לניהול ע"ש קולר, אוניברסיטת תל אביב, נשיא האגודה הישראלית לכלכלה, וחבר פורום הכלכלנים לשמירה על הדמוקרטיה, מסביר.

אולי יעניין אותך גם

בעלי מיליון שקלים יוכלו לקבל כפי 2 מפיקדון בנקאי ממוצע (ממומן | nel22 ...) זו רשימת ההטבות שמגיעות לפנסיונרים - בדוק מה מגיע לך (ממומן | ריאלי) אסון בנגב: אישה נספתה בדליקה שפרצה במבנה בו התגוררה דני קושמרו תחת מתקפה: "אחת הדמויות הבזויות בתקשורת הישראלית"

כמו כל מדינה אחרת, גם מדינת ישראל לווה כסף בשווקי העולם כדי לממן את פעילותה. מצבת החובות של מדינת ישראל עומדת כיום על כ-1.1 טריליון ₪. כל אחוז ריבית על ההלוואות האלה שקול ל-11 מיליארד ₪. סכום זה שווה פחות או יותר לתקציב משרד הרווחה, נמוך במעט מתקציב בתי החולים הממשלתיים במדינת ישראל, או לתקציב ההשכלה הגבוהה. כאשר מדינת ישראל צריכה לשלם יותר ריבית על החובות שלה, נשאר מטבע הדברים פחות כסף לרווחה, בריאות, והשכלה. ברור אם כן שעלייה בשער הריבית שישראל משלמת על חובותיה תשפיע על רווחת תושבי ישראל.

כמו אצל כל לווה אחר, הריבית שמדינת ישראל משלמת נקבעת בין השאר לפי דירוג האשראי שלה, אשר מעריך את יכולתה לפרוע את החובות שלה. דירוג אשראי גבוה מאפשר לשלם ריבית נמוכה יותר, ולהפנות משאבים לשימושים אחרים. סוכנויות דירוג אשראי בינלאומיות כמו מודי'ס, פיץ', וסטנדרט אנד פור, אשר מדרגות את האשראי של מדינת ישראל מתבססות על שורה של פרמטרים, כגון ההיסטוריה הפיננסית של הלווה, מצבת הנכסים וההתחייבויות שלו, ותחזיות לגבי ההכנסות העתידיות שלו.

רק לפני שנה וחצי לערך, מצבה הפיננסית של ישראל היה מצוין. כמות החובות שלנו יחסית לתוצר הייתה נמוכה יחסית, לממשלה היה עודף תקציבי, ולבנק ישראל היו עודפי מט"ח גדולים. כל אלה הביאו לדירוג אשראי גבוה, ולמעשה, מודי'ס העריכה באפריל 2022 שהדרוג צפוי לעלות עקב "ביצועים כלכליים ופיסקאליים חזקים ויישום רפורמות מבניות על ידי הממשלה". אלא שמצב דברים זה השתנה מהקצה אל הקצה עם תחילת כהונתה של הממשלה הנוכחית. ההפיכה המשטרית שהממשלה ניסתה לקדם בתשעת החודשים הראשונים של 2023 גרמה לסוכנויות דירוג האשראי לשקול מחדש את עמדתן. מודי'ס למשל חזרה בה מהערכתה שדירוג האשראי של ישראל יעלה, ונימקה זאת ב"הידרדרות בממשל בישראל... בעקבות הצעת הממשלה לרפורמה במערכת המשפט", וכן בפגיעה ביכולת לחזות את המדיניות בישראל כתוצאה מ"האופן שבו ניסתה הממשלה ליישם רפורמה נרחבת מבלי לחפש הסכמה רחבה". למודי'ס הצטרפו פיץ' וסטנדרט אנד פור, וכן מספר בנקי השקעות, כמו מורגן סטנלי שהתריע על כך שההפיכה המשטרית מובילה "להמשך חוסר הוודאות בשוק ההון הישראלי, לגידול בפרמיית הסיכון ולהיחלשות בשווי המורט". ומיזי רוק נרחב נשקפה ההפירה המשטרית "וראה נהמחר והיה מחורר

התרעות פיקוד העורף | 12.02.2024 | 14:31

אם מצב הדברים נראה מדאיג כבר באמצע 2023, הרי שאחרי ה-7 באוקטובר הוא החמיר שבעתיים. ראשית, הוצאות הביטחון של ישראל עלו במידה ניכרת, דבר שיכביד על התקציב של מדינת ישראל ויכריח אותה לגייס עוד חובות ולקצץ בשירותים אחרים. שנית, ישראל תצטרך לשאת בעלות גבוהה לשיקום היישובים בעוטף עזה ובגבול הצפון שתושביהם עדיין עקורים מבתיהם. שלישית, ענפים מסוימים כגון תיירות, חקלאות, ובנייה הגיעו כמעט לעצירה מוחלטת. מלבדם גם עסקים קטנים חווים משבר כלכלי. רביעית, ענף ההייטק שאחראי על כ-18% מהתוצר, קרוב ל-50% מכלל הייצוא, וכ-14% מהתעסוקה, חווה משבר עקב ירידה חדה בהשקעות, שרובן הגדול מגיע ממשקיעים זרים. כך גדל מאוד החשש לקריסת חברות הייטק צעירות ולגל של פיטורי עובדים. כל אלה הם סימנים מדאיגים המצביעים על פגיעה אפשרית בתוצר במקביל לעלייה בהוצאות, ולפיכך לחשש להורדת דירוג אשראי.

לא צריך להיות כלכלן דגול כדי להבין שבמצב של משבר יש להתנהל באחריות, לצמצם הוצאות שאינן חיוניות, ולשדר רצינות ואחריות. אלא שממשלת ישראל נוהגת בניגוד גמור לכל אלה. בימים אלה עומדת הממשלה להעביר בכנסת את תקציב 2024 שהוא תקציב שערורייתי. לא זו בלבד שהוא איננו נותן מענה לצרכי המשק, התקציב עדיין כולל הקצאות של מיליארדי שקלים למטרות שאינן חיוניות ומקדמות אינטרסים צרים של חברי קואליציה המעוניינים לעזור למקורביהם. הממשלה לא שעתה לאזהרות הרבות של כלכלנים ולאותות של שוקי ההון בעולם וממשיכה בשלה. מלבד הנזק שבזבוז הכספים גורם לכלכלה, במיוחד כשהיא שרויה במשבר, המסר שהממשלה משדרת הוא שהיא איננה מבחינה, או איננה רוצה להבין, את גודל השעה ואת הצורך לפעול באחריות. כמובן שסוכנויות דירוג האשראי מבינות את המסר, שהרי מי היה רוצה להמליץ למשקיעים להלוות כספים ללווה שמתנהל בחוסר אחריות, ממשיך לפזר כספים בשעת משבר, ומתעלם מאזהרות המומחים?

לכל אלה מתווסף נזק כבד נוסף. כל כלכלה מודרנית זקוקה לסקטור ציבורי חזק אשר יכול לספק שירותים ציבוריים ולפקח על שווקים. אלא שתחת הממשלה הנוכחית, ולמרבה התדהמה גם אחרי ה-7 באוקטובר, בכירים בשירות הציבורי מותקפים, לעיתים בגסות רוח, על ידי שרים בממשלה ובכירים בקואליציה, ומשרות בכירות מאוישות על ידי מקורבים לשלטון, למרות שאינם עומדים בסטנדרטים הולמים. מלבד הפגיעה המידית באיכות השירות הציבורי, יש חשש שאנשים מוכשרים יעזבו את השירות הציבורי וצעירים מוכשרים יעדיפו לא להצטרף אליו. הפגיעה בסקטור הציבורי תהיה ארוכת טווח ולכך תהיינה השפעות מרחיקות לכת על כלכלת ישראל.

בדצמבר 2022, לפני כניסתו לתפקיד שר האוצר, אמר בצלאל סמוטריץ' בראיון לעיתונות כי "ניסו הרבה תיאוריות כלכליות, ניסו קפיטליזם, ניסו סוציאליזם, אבל דבר אחד לא ניסו: תפיסה כלכלית שנקראת 'והיה אם שמוע'. מסתבר שלפי התאוריה הזו, 'אם ניישם את התורה, נזכה לשפע כלכלי וברכה גדולה.' כבר ברור מזה זמן רב שהניסוי של סמוטריץ' הוא ניסוי כושל."

התרעות פיקוד העורף | 12.02.2024 | 14:31

להתעשת, אחרת במקום להיות מדינה משגשגת, אנחנו עשויים להידרדר במהירות ורמת החיים של כל אזרחי ישראל תפגע קשות. החלטת דירוג האשראי של מודיס תראה לנו כמה מהר זה עלול לקרות.

הכותב הוא חבר הפקולטה לניהול ע"ש קולר באוניברסיטת תל אביב, נשיא האגודה הישראלית לכלכלה, וחבר פורום הכלכלנים לשמירה על הדמוקרטיה

תגיות: אשראי / דירוג אשראי

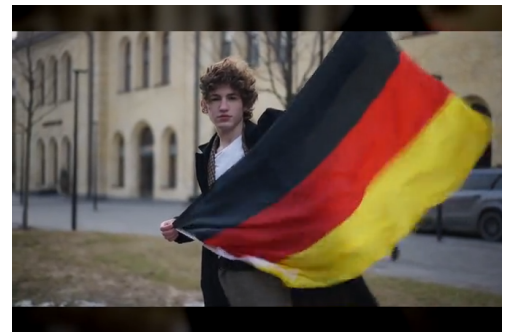
Recommended by Outbrain

תוכן שעשוי לעניין אותך

החל מ-3.7 מיליון ש"ח בלבד: המבצעים על הדירות בפלורנטין שוברים שיאים

ממומן | Channel22

הזדמנות נדירה: גרמניה העבירה חוק שיאפשר ליהודים לקבל דרכון גרמני

ממומן | German Passports

משרד האוצר חשף: אלו היו פערי התשואות בקרנות ההשתלמות ב-3 שנים

ממומן | פסקול - חיסכון פיננסי

עדי בוזגלו: "זה מוצר הפלא שלי לירידה במשקל"

ממומן | מגזין אני בריא

